

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำพหูพจน์ในสมัยสุโขทัย อโยธยา กับสมัยปัจจุบัน

นางสาว นันทกา พหลยุดธ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-561-532-3

008162 15480958

๒

THE USE OF PREPOSITIONS IN THE SUKHOTHAI, AYUDHYA AND
RATANAKOSIN PERIODS : A COMPARATIVE STUDY

Miss Nanthakaa Paholayuth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Thai

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำบุพบทในสมัยสุโขทัย อยุธยา
กับสมัยปัจจุบัน

โดย

นางสาว นันทกา พหลยทุษ

ภาควิชา

ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา

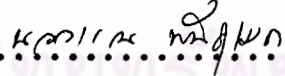
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นววรรณ พันธุเมษา
อาจารย์ คุณภัทร ชำนิโรคสานต์

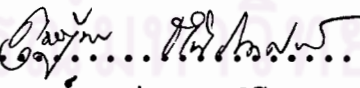
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

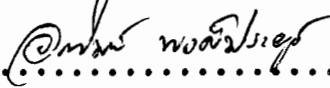

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคัมภ์ มุขนาค)

คณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจินต์ ภาวะพงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นววรรณ พันธุเมษา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ คุณภัทร ชำนิโรคสานต์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรทิพย์ พงศ์ประยูร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำบุพบทในสมัยสุโขทัย อยุรชยา
กับสมัยปัจจุบัน

ชื่อนิสิต นางสาว นันทกา พหลยุทธ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา

อาจารย์ คุณภัทร ชำนิโรตคานนท์

ภาควิชา ภาษาไทย

ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการใช้คำบุพบทในสมัยสุโขทัย อยุรชยา โดยศึกษาเปรียบเทียบกับสมัยปัจจุบันทั้งในส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ข้อมูลที่นำมาศึกษาเก็บรวบรวมจากศิลาจารึก และเอกสารในสมัยสุโขทัย และ อยุรชยา และจากตำราหรือบทความทางวิชาการในสมัยปัจจุบัน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ประการแรก คำบุพบทที่ปรากฏในสมัยสุโขทัย อยุรชยา และปัจจุบันมีที่ใช้ ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันคือ มีที่ใช้เหมือนกันทั้ง 3 สมัย หรือมีที่ใช้ในสมัย สุโขทัย เหมือนกับสมัยปัจจุบัน หรือมีที่ใช้สมัยอยุรชยา เหมือนกับสมัยปัจจุบัน หรือมีที่ใช้ เฉพาะในแต่ละสมัยเท่านั้น

ประการที่สอง คำบุพบทที่ปรากฏในสมัยสุโขทัย อยุรชยาและปัจจุบัน บางคำ อาจปรากฏคำเดียวเป็นบุพบทเดี่ยว หรือปรากฏเรียงกับบุพบทอื่นที่แสดงความสัมพันธ์ ทานองเดียวกันเป็นบุพบทซ้อน หรือปรากฏเรียงกับบุพบทอื่นที่แสดงความสัมพันธ์ต่างกัน เป็นกลุ่มคำบุพบท หรือปรากฏเรียงกับบุพบทอื่น แต่ไม่ได้อยู่ติดกันเป็นบุพบทคู่ แต่บางคำ อาจปรากฏเป็นบุพบทเดี่ยวอย่างเดี่ยว หรือบุพบทเดี่ยวกับบุพบทซ้อน หรือบุพบทเดี่ยวกับ กลุ่มคำบุพบท หรือบุพบทเดี่ยวกับบุพบทคู่ หรือบุพบทเดี่ยว บุพบทซ้อน กับบุพบทคู่

การวิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 บท คือ บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึง ความมุ่งหมาย และขอบเขตของการวิจัย บทที่ 2 เปรียบเทียบการใช้คำบุพบท โดย จำแนกการใช้ข้อละเอียดยุคทั้งในสมัยสุโขทัย อยุชยาและปัจจุบัน พร้อมทั้งตัวอย่าง เนื่องจากต้องการ เปรียบเทียบวิธีใช้คำบุพบทในแต่ละสมัยให้เห็นชัดเจน จึงเสนอผล การศึกษาเปรียบเทียบโดยเรียงตามลำดับอักษร และเรียงตามสมัยไว้ในบทเดียวกันทั้ง- หมด ในบทสุดท้ายเป็นการสรุปผลของการศึกษาเปรียบเทียบวิธีใช้คำบุพบทในสมัย สุโขทัย อยุชยาและปัจจุบัน ทั้งในส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกัน และข้อคิดเกี่ยวกับ คำบุพบทในปัจจุบัน รวมทั้งเสนอแนะประเด็นที่น่าสนใจเพื่อศึกษาหรือวิจัยเรื่องบุพบท ในภาษาไทยต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title The Use of Prepositions in the Sukhothai,
Ayudhya and Ratanakosin Periods : A Comparative
Study

Name Miss Nanthakaa Paholayuth

Thesis Advisor Assistant Professor Navavan Bandhmedha, Ph.D.
Aachaan Dusdeporn Chamnirokasant

Department Thai

Academic Year 1982

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to compare and contrast the use of prepositions in the Sukhothai, Ayudhya and Ratanakosin periods. The investigation is based on data obtained from inscriptions, ancient documents and contemporary textual materials, including a number of academic articles.

After a close study, the results of this research are as follows:-

First, the prepositions used in the Sukhothai, Ayudhya and contemporary Ratanakosin periods have both similar and different uses. Some prepositions have the same use in all three periods ; some only during the Sukhothai and the contemporary Ratanakosin periods; some only during the Ayudhya and the contemporary Ratanakosin periods; and some have entirely unique uses particular to their time.

Second, the occurrence of prepositions in the Sukhothai, Ayudhya and contemporary periods are of four kinds. First the occurrence in which a preposition occurs as single word. Second, the occurrence in which a preposition occurs as a constituent of a Prepositional phrase, which has similar relations. Third, the occurrence in which a preposition occurs as a constituent of a prepositional phrase, which has different relations. And fourth the occurrence in which a preposition must cooccur in one close unit with another word. The prepositions vary in the possibility of these 3 types of occurrence i.e. some prepositions may have all three occurrences, some may have two occurrences and others may have only one.

To make the study clear, this thesis is divided into three chapters. Chapter one introduces the reader to the purpose and scope of this research. Chapter two closely examines the use of prepositions in the Sukhothai, Ayudhya and the contemporary period; then compares and contrasts the use of prepositions in these three different periods. For convenience, I have arranged prepositions occurring in each period in alphabetical order. Chapter three gives the conclusion of this comparative and contrastive study of the use of prepositions in the Sukhothai, Ayudhya and contemporary periods. Inclusive here are my remarks and suggestions on the contemporary use of prepositions.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือ
เป็นกำลังใจ ชี้นำ และตรวจแก้ไขอย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกชั้นตอนจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา และอาจารย์ กุญชรินทร์ ชำนิโรคนานท์
ผู้เป็นทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ควบคุมงานวิจัยตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งได้สำเร็จลงโดย
สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบสำนึกในพระคุณอันใหญ่หลวงนี้ตราบนานเท่านาน

นอกจากนี้ รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรทิพย์ พงศ์ประยูร ยังได้กรุณาแนะนำ ตรวจแก้ไขสิ่งบกพร่อง
ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หน่วยงานบริการหนังสือภาษาโบราณ และ
เจ้าหน้าที่หน่วยงานไมโครฟิล์ม หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร ที่กรุณาให้ความ
สะดวกในการบริการค้นคว้าตัวเขียนและไมโครฟิล์ม รวมทั้งขอขอบคุณ คุณจิราพร
โชติเชียรวงศ์ ที่ได้แนะนำวิธีการเก็บข้อมูล ทั้งยังได้ให้วิทยานิพนธ์ เรื่อง การ-
ศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำสันธานในสมัยสุโขทัย อยุทยา กับปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยใช้
เป็นแนวทางทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงในเวลาอันสั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
บทที่	

1 บทนำ	1
2 การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำบุพบทในสมัยสุโขทัย อยุธา	
กับปัจจุบัน	49
กลวงใน	55
กลาง	55
กว่า	58
กับ	59
กึ่ง	66
แก่	66
ใกล้	72
ไกล	76
ของ	78
ข้าง	79
ครึ่ง (ครึ่ง)	83
จน	83
จาก	86
เฉพาะ	88
ทิศ	89
ณ	91
ควย	95
แต่	99

โดย	101
ตรง	104
ทอ	105
ตาม	107
แท้ (ทั้งแท้).....	109
ไท	114
ถึง	115
หึ่ง	119
หามกลาง	122
ที่	123
เท่า	128
นอก	129
ใน	130
บน	138
เบื้องบน	139
เบื้องหลัง	140
เพราะ	141
เพื่อ	142
ภายใน	143
ภายนอก	144
ภายใน	145
ภายใน	147
ภายใน	147
เมื่อ	148
ยัง	149
รอบ	151
ระหว่าง (หว่าง)	152

ริม	154
แล (และ)	155
สำหรับ	157
ผู้	159
หน้า	160
หลัง	161
เหนือ	162
แห่ง	163
อีก	165
3 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	167
บรรณานุกรม	183
ประวัติผู้เขียน	187

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย